

Obudowa Multimedialna Doradztwa Zawodowego Zawód Pszczelarz (612302)

Informacja zawodoznawcza do pracy z uczniami klas VII–VIII szkoły
podstawowej

Materiał został przygotowany w ramach projektu „Opracowanie wysokiej jakości multimedialnych informacji zawodoznawczych dla 141 zawodów szkolnictwa zawodowego” (nr POWR.02.14.00–00–1004 / 20) współfinansowanego przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego, w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój w odpowiedzi na konkurs „Przygotowanie i udostępnienie multimedialnych zasobów wspierających proces doradztwa edukacyjno-zawodowego (nr POWR.02.14.00-IP.02-00-001 / 20)”.

Informacja zawodoznawcza przeznaczona jest do pracy z uczniami klas VII–VIII szkoły podstawowej, w tym dla doradców zawodowych lub innych nauczycieli realizujących zadania z zakresu doradztwa zawodowego.

Informacja jest elementem zasobów multimedialnych wspierających proces doradztwa zawodowego.

Spis treści

Słownik.....	5
Część I – ogólne informacje o systemie kształcenia w Polsce	13
1. Struktura uczenia w Polsce.....	14
2. Uzyskiwanie kwalifikacji zawodowych.....	16
Nabywanie i potwierdzanie kwalifikacji zawodowych	17
Dodatkowe umiejętności zawodowe i inne w zakresie zawodów.....	17
Część II – informacje zawodoznawcze	19
1. Dane zawodoznawcze.....	19
Synteza zawodu – pszczelarz	19
Główne zadania zawodowe.....	19
Kwalifikacje wyodrębnione w zawodzie	19
Warunki pracy	20
Preferowane w zawodzie predyspozycje.....	20
Przeciwwskazania do rozpoczęcia pracy i kształcenia w danym zawodzie lub szkole	21
Plusy i minusy zawodu	22
Typowe dla zawodu miejsca pracy	22
Typowe dla zawodu stanowiska pracy	23
Wyposażenie stanowiska pracy pszczelarza – przykładowe przyrządy pomiarowe, narzędzia i urządzenia wykorzystywane w pracy	23
Ochronna odzież robocza	24
2. Możliwości kształcenia w zawodzie.....	25
Możliwość kontynuacji nauki lub uzupełniania kwalifikacji – pszczelarz...	27
3. Sytuacja zawodu na rynku pracy.....	28
Zapotrzebowanie	28
Prognoza zapotrzebowania na pracowników w zawodach szkolnictwa branżowego na krajowym i wojewódzkim rynku pracy.....	28
Zarobki.....	34
Gdzie szukać informacji na temat zatrudnienia	35
4. Statystyki oraz informacje dotyczące szkół	35
Szkoły prowadzące kształcenie w zawodzie	36
Wyniki egzaminów zawodowych.....	36

Część III – materiały pomocnicze.....	39
1. Narzędzia i materiały wzbogacające warsztat pracy doradców zawodowych – przydatne linki:.....	39
2. Narzędzia i materiały rozszerzające informację zawodoznawczą:	39
3. Prasa branżowa:	40
4. Imprezy branżowe:.....	40

Słownik

Zawód – stanowi źródło dochodów i oznacza zestaw zadań (czynności) wyodrębnionych w wyniku społecznego podziału pracy, wymagających kompetencji nabytych w toku uczenia się lub praktyki. W zawodach szkolnictwa branżowego zostały wyodrębnione kwalifikacje. Zawody mogą być jednokwalifikacyjne lub dwukwalifikacyjne.

Zadania zawodowe – to logiczny wycinek lub etap pracy w ramach zawodu o wyraźnie określonym początku i końcu. Układ czynności zawodowych powiązany jednym celem działania kończącym się określonym wytworem, usługą lub istotną decyzją. Jest to podstawowa jednostka aktywności zawodowej w ramach danego zawodu, stanowiąca logiczny zbiór czynności zawodowych o określonym celu i okresie realizacji, umożliwiający sporządzenie opisu zawodu.

Szkoła ponadpodstawowa – to czteroletnie liceum ogólnokształcące, pięcioletnie technikum oraz trzyletnia branżowa szkoła I (pierwszego) stopnia – typy szkół, do których uczęszcza się po zakończeniu edukacji na poziomie podstawowym. Szkoły ponadpodstawowe to również: trzyletnia szkoła specjalna przysposabiająca do pracy, dwuletnia branżowa szkoła II (drugiego) stopnia oraz szkoła policealna dla osób posiadających wykształcenie średnie lub wykształcenie średnie branżowe o okresie nauczania nie dłuższym niż 2,5 roku.

Liceum ogólnokształcące – typ ponadpodstawowej szkoły czteroletniej, której ukończenie daje wykształcenie średnie i umożliwia uzyskanie świadectwa dojrzałości po zdaniu egzaminu maturalnego oraz dalsze kształcenie na studiach wyższych lub w szkołach policealnych.

Technikum – typ ponadpodstawowej szkoły pięcioletniej kształcącej w zawodzie, której ukończenie umożliwia uzyskanie świadectwa dojrzałości po zdaniu egzaminu maturalnego oraz uzyskanie dyplomu zawodowego po zdaniu egzaminów zawodowych w danym zawodzie oraz dalsze kształcenie na studiach wyższych lub w szkołach policealnych.

Branżowa szkoła I (pierwszego) stopnia – typ ponadpodstawowej szkoły trzyletniej kształcącej w zawodzie, której ukończenie daje wykształcenie zasadnicze branżowe i umożliwia uzyskanie dyplomu zawodowego po zdaniu egzaminu zawodowego w danym zawodzie, a także dalsze kształcenie w branżowej szkole II (drugiego) stopnia kształcącej w zawodzie, w którym wyodrębniono kwalifikację wspólną dla zawodu nauczanego w branżowej szkole I (pierwszego) i II (drugiego) stopnia lub w liceum ogólnokształcącym dla dorosłych począwszy od klasy II (drugiej).

Branżowa szkoła II (drugiego) stopnia – typ ponadpodstawowej szkoły dwuletniej, do której można uczęszczać po ukończeniu branżowej szkoły I (pierwszego) stopnia. Ukończenie branżowej szkoły II (drugiego) stopnia daje wykształcenie średnie branżowe i umożliwia uzyskanie dyplomu zawodowego w zawodzie nauczonym na poziomie technika, w którym wyodrębniono kwalifikację wspólną dla zawodu nauczanego w branżowej szkole I (pierwszego) i II (drugiego) stopnia po zdaniu egzaminu zawodowego w danym zawodzie oraz uzyskanie świadectwa dojrzałości po zdaniu egzaminu maturalnego. W technikum, w zawodzie dwukwalifikacyjnym, w większości przypadków pierwsza kwalifikacja jest kwalifikacją zawodową nauczaną w branżowej szkole I (pierwszego) stopnia, natomiast druga kwalifikacja z technikum jest kwalifikacją zawodową nauczaną w branżowej szkole II (drugiego) stopnia.

Po ukończeniu branżowej szkoły II (drugiego) stopnia i po zdaniu egzaminu maturalnego możliwa jest dalsza edukacja na studiach wyższych lub w szkołach policealnych.

Szkoły prowadzące kształcenie zawodowe – szkoły kształcące w zawodach szkolnictwa branżowego to: pięcioletnie technikum, trzyletnia branżowa szkoła I (pierwszego) stopnia, dwuletnia branżowa szkoła II (drugiego) stopnia oraz szkoła policealna kształcąca w zależności od zawodu od 1 roku do 2,5 lat.

Egzamin maturalny – egzamin przeprowadzany dla absolwentów liceum ogólnokształcącego i technikum posiadających wykształcenie średnie lub dla absolwentów branżowej szkoły II (drugiego) stopnia posiadających wykształcenie średnie branżowe, umożliwiający uzyskanie świadectwa dojrzałości, które wraz z zaświadczeniem o wynikach egzaminu jest podstawowym kryterium przyjęcia absolwenta na studia pierwszego stopnia lub jednolite studia magisterskie.

Egzamin zawodowy – egzamin umożliwiający uzyskanie certyfikatu kwalifikacji zawodowej w zakresie jednej kwalifikacji, a w przypadku uzyskania certyfikatów kwalifikacji zawodowych ze wszystkich kwalifikacji wyodrębnionych w danym zawodzie oraz posiadania wykształcenia zasadniczego zawodowego, wykształcenia zasadniczego branżowego, wykształcenia średniego branżowego lub wykształcenia średniego – również dyplomu zawodowego.

Praktyczna nauka zawodu – rodzaj obowiązkowych zajęć edukacyjnych organizowanych przez szkoły prowadzące kształcenie zawodowe w formie zajęć praktycznych oraz w formie praktyk zawodowych, a w przypadku uczniów będących młodocianymi pracownikami – przez pracodawcę w ramach umowy o pracę w celu

przygotowania zawodowego w formie zajęć praktycznych. Zajęcia praktyczne organizuje się dla uczniów i młodocianych w celu opanowania przez nich umiejętności zawodowych niezbędnych do podjęcia pracy w danym zawodzie, a w przypadku zajęć praktycznych odbywanych u pracodawców – również w celu zastosowania i pogłębienia zdobytej wiedzy i umiejętności zawodowych w rzeczywistych warunkach pracy.

Praktyki zawodowe organizuje się dla uczniów w celu zastosowania i pogłębienia zdobytej wiedzy i umiejętności zawodowych w rzeczywistych warunkach pracy.

Kwalifikacja – w rozumieniu Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji to określony zestaw efektów uczenia się – zgodnych z ustalonymi standardami – których osiągnięcie zostało formalnie potwierdzone przez upoważnioną instytucję.

Kwalifikacje można podzielić na:

- a. kwalifikacje pełne, które są nadawane wyłącznie w ramach systemu oświaty po ukończeniu określonych etapów kształcenia oraz w ramach systemu szkolnictwa wyższego i nauki po ukończeniu kształcenia specjalistycznego, studiów pierwszego stopnia, studiów drugiego stopnia i jednolitych studiów magisterskich oraz po uzyskaniu stopnia doktora w rozumieniu ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce;
- b. kwalifikacje cząstkowe – wszystkie kwalifikacje włączone do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji, które nie są kwalifikacjami pełnymi. Kwalifikacje cząstkowe mogą być tworzone zarówno w systemach oświaty (kwalifikacje wyodrębnione

w zawodzie) i szkolnictwa wyższego (kwalifikacje podyplomowe), jak i poza nimi (kwalifikacje rynkowe i uregulowane).

Kwalifikacja w zawodzie – wyodrębniony w danym zawodzie zestaw oczekiwanych efektów kształcenia, których osiągnięcie potwierdza certyfikat kwalifikacji zawodowej wydany przez Okręgową Komisję Egzaminacyjną po zdaniu egzaminu zawodowego w zakresie jednej kwalifikacji. Kwalifikacje w zawodzie wyodrębnione w ramach poszczególnych zawodów są opisane w podstawie programowej kształcenia w zawodach jako zestawy oczekiwanych efektów kształcenia: wiedzy, umiejętności zawodowych oraz kompetencji personalnych i społecznych, pozwalający na samodzielne wykonywanie zadań zawodowych oraz kryteriów weryfikacji efektów kształcenia, czyli opisanych wymagań, które potwierdzą osiągnięcie efektów kształcenia w danej kwalifikacji.

Kwalifikacyjny Kurs Zawodowy (KKZ) – kurs, którego program nauczania uwzględnia podstawę programową kształcenia w zawodzie szkolnictwa branżowego w zakresie jednej kwalifikacji, którego ukończenie umożliwia przystąpienie do egzaminu zawodowego w zakresie tej kwalifikacji.

Kurs Umiejętności Zawodowych (KUZ) – kurs, którego program nauczania uwzględnia: podstawę programową kształcenia w zawodzie szkolnictwa branżowego w zakresie jednej z części efektów kształcenia wyodrębnionych w ramach danej kwalifikacji albo efekty kształcenia właściwe dla dodatkowych umiejętności zawodowych w zakresie wybranych zawodów szkolnictwa branżowego.

Europejska Rama Kwalifikacji (ERK) – to struktura poziomów kwalifikacji stanowiąca układ odniesienia dla krajowych ram kwalifikacji,

umożliwiająca pośrednie porównywanie kwalifikacji uzyskiwanych w różnych krajach. Została ona przedstawiona w zaleceniu Parlamentu Europejskiego i Rady.

Polska Rama Kwalifikacji (PRK) – opis ośmiu wyodrębnionych w Polsce poziomów kwalifikacji odpowiadających odpowiednim poziomom Europejskich Ram Kwalifikacji, o których mowa w załączniku II do zalecenia Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 kwietnia 2008 r. w sprawie ustanowienia Europejskich Ram Kwalifikacji dla uczenia się przez całe życie (Dz. Urz. UE C 111 z 06.05.2008, str. 1), sformułowany za pomocą ogólnych charakterystyk efektów uczenia się dla kwalifikacji na poszczególnych poziomach, ujętych w kategoriach wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych.

Poziom Polskiej Ramy Kwalifikacji – zakres i stopień złożoności wymaganych efektów uczenia się dla kwalifikacji danego poziomu, sformułowanych za pomocą ogólnych charakterystyk efektów uczenia się.

Rzemiosło – zgodnie z ustawą z dnia 22 marca 1989 r. o rzemiosle rzemiosłem jest zawodowe wykonywanie działalności gospodarczej przez:

- a. osobę fizyczną, z wykorzystaniem zawodowych kwalifikacji tej osoby i jej pracy własnej, w imieniu własnym i na rachunek tej osoby – jeżeli jest ona mikroprzedsiębiorcą, małym przedsiębiorcą albo średnim przedsiębiorcą w rozumieniu ustawy z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców lub
- b. wspólników spółki cywilnej osób fizycznych w zakresie wykonywanej przez nich wspólnie działalności gospodarczej –

jeżeli spełniają oni indywidualnie i łącznie warunki określone w pkt 1, lub

- c. spółkę jawną, z wykorzystaniem zawodowych kwalifikacji, o których mowa w art. 3 ust. 1 pkt 2 lub 3 ustawy, wszystkich wspólników i ich pracy własnej – jeżeli jest ona mikroprzedsiębiorcą, małym przedsiębiorcą albo średnim przedsiębiorcą w rozumieniu ustawy z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców lub
- d. spółkę komandytową osób fizycznych, z wykorzystaniem zawodowych kwalifikacji, o których mowa w art. 3 ust. 1 pkt 2 lub 3 ustawy, wszystkich wspólników i ich pracy własnej – jeżeli jest ona mikroprzedsiębiorcą, małym przedsiębiorcą albo średnim przedsiębiorcą w rozumieniu ustawy z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców lub
- e. spółkę komandytowo-akcyjną osób fizycznych, z wykorzystaniem zawodowych kwalifikacji, o których mowa w art. 3 ust. 1 pkt 2 lub 3 ustawy, wszystkich wspólników i ich pracy własnej – jeżeli jest ona mikroprzedsiębiorcą, małym przedsiębiorcą albo średnim przedsiębiorcą w rozumieniu ustawy z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców lub
- f. jednoosobową spółkę kapitałową, powstałą na podstawie art. 551 § 5 ustawy z dnia 15 września 2000 r. – Kodeks spółek handlowych w wyniku przekształcenia przedsiębiorcy będącego osobą fizyczną, wykonującego we własnym imieniu działalność gospodarczą, z wykorzystaniem swoich zawodowych kwalifikacji i pracy własnej – jeżeli powstała spółka jest mikroprzedsiębiorcą, małym przedsiębiorcą albo średnim przedsiębiorcą w rozumieniu ustawy z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców lub

- g. spółkę, o której mowa w pkt 3–5, jeżeli działalność gospodarcza jest wykonywana z wykorzystaniem zawodowych kwalifikacji, o których mowa w art. 3 ust. 1 pkt 2 lub 3 ustawy, przynajmniej jednego wspólnika i jego pracy własnej, pod warunkiem, że pozostałymi wspólnikami są małżonek, wstępni lub zstępni wspólnika lub
- h. wspólników spółki cywilnej osób fizycznych w zakresie wykonywanej przez nich wspólnie działalności gospodarczej, jeżeli działalność gospodarcza jest wykonywana z wykorzystaniem zawodowych kwalifikacji przynajmniej jednego wspólnika i jego pracy własnej, pod warunkiem, że pozostałymi wspólnikami są małżonek, wstępni lub zstępni wspólnika oraz wszyscy wspólnicy łącznie są mikroprzedsiębiorcą, małym przedsiębiorcą albo średnim przedsiębiorcą w rozumieniu ustawy z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców.

Do rzemiosła nie zalicza się działalności handlowej, usług hotelarskich, działalności transportowej, usług świadczonych w wykonywaniu wolnych zawodów, usług leczniczych oraz działalności wytwórczej i usługowej artystów plastyków i fotografików.

Egzamin czeladniczy – jest formą oceny poziomu opanowania wiadomości i umiejętności z zakresu zawodu odpowiadającego danemu rodzajowi rzemiosła, określonego w klasyfikacji zawodów i specjalności na potrzeby rynku pracy, a w przypadku zawodów szkolnych – w klasyfikacji zawodów szkolnictwa branżowego.

Część I – ogólne informacje o systemie kształcenia w Polsce

System oświaty w Polsce przewiduje różne poziomy i formy nauki. Po ukończeniu każdego etapu kształcenia uczeń samodzielnie lub wraz z rodzicami podejmuje decyzję o wyborze dalszej drogi kształcenia. Poniżej przedstawiamy schemat, który pokazuje, jakie są możliwości kształcenia w Polsce.

Schemat kształcenia w Polsce obowiązujący od 1 września 2019 r.:

1. Szkoła podstawowa

1.1. Branżowa szkoła I (pierwszego) stopnia – 3 lata

1.1.1. Branżowa szkoła II (drugiego) stopnia – 2 lata

1.1.1.1. Szkoła policealna

1.1.1.2. Szkoła wyższa

1.1.1.3. Kwalifikacyjne kursy zawodowe

1.1.2. Liceum ogólnokształcące dla dorosłych

1.1.2.1. Szkoła policealna

1.1.2.2. Szkoła wyższa

1.1.2.3. Kwalifikacyjne kursy zawodowe

1.1.3. Kwalifikacyjne kursy zawodowe

1.2. Liceum ogólnokształcące – 4 lata

1.2.1. Szkoła wyższa

1.2.2. Szkoła policealna

1.2.3. Kwalifikacyjne kursy zawodowe

1.3. Technikum – 5 lat

1.3.1. Szkoła wyższa

1.3.2. Szkoła policealna

1.3.3. Kwalifikacyjne kursy zawodowe

1.4. Szkoła specjalna przysposabiająca do pracy

1.4.1. Kwalifikacyjne kursy zawodowe

Źródło: dostępny w internecie pod tym linkiem:

doradztwo.ore.edu.pl/sciezka-ksztalcenia

1. Struktura uczenia w Polsce

Struktura uczenia w Polsce obejmuje:

1. wczesną edukację i opiekę

- a. placówki dla dzieci w wieku 0–3 lata: żłobki, kluby dziecięce,
- b. placówki dla dzieci w wieku 3–6 lat: przedszkola, oddziały przedszkolne w szkołach podstawowych, zespoły wychowania przedszkolnego, punkty przedszkolne.

2. szkolnictwo podstawowe

- a. 8-letnią szkołę podstawową.

3. szkolnictwo ponadpodstawowe

- a. 4-letnie liceum ogólnokształcące,
- b. 5-letnie technikum,
- c. 3-letnią branżową szkołę I (pierwszego) stopnia,
- d. 2-letnią branżową szkołę II (drugiego) stopnia,
- e. szkołę policealną o okresie nauki od 1 roku do 2,5 lat,
- f. 3-letnią szkołę specjalną przysposabiającą do pracy.

4. kształcenie w rzemiośle

- a. odbywa się na podstawie umowy o pracę w celu przygotowania zawodowego, zawartej zgodnie z przepisami prawa pracy pomiędzy rzemieślnikiem a młodocianym pracownikiem.

5. szkolnictwo wyższe

- a. studia licencjackie,

- b. studia inżynierskie,
- c. uzupełniające studia magisterskie,
- d. jednolite studia magisterskie,
- e. studia doktorskie.

6. kształcenie dorosłych

- a. szkołę podstawową dla dorosłych (7 i 8 klasa),
- b. 4-letnie liceum ogólnokształcące dla dorosłych,
- c. 2-letnią branżową szkołę II (drugiego) stopnia,
- d. szkołę policealną o okresie nauki od 1 roku do 2,5 lat,
- e. kwalifikacyjne kursy zawodowe,
- f. kursy umiejętności zawodowych.

Wprowadzenie branżowej szkoły I (pierwszego) stopnia w miejsce zasadniczej szkoły zawodowej nastąpiło 1 września 2017 r.

Wprowadzenie branżowej szkoły II (drugiego) stopnia dla absolwentów branżowej szkoły I (pierwszego) stopnia nastąpiło w roku szkolnym 2020 / 2021.

Nauka w Polsce jest obowiązkowa do ukończenia 18. roku życia.

W polskim systemie edukacji oddzielono obowiązek szkolny i obowiązek nauki. Obowiązek szkolny dziecka rozpoczyna się z początkiem roku szkolnego w roku kalendarzowym, w którym dziecko kończy 7 lat, oraz trwa do ukończenia szkoły podstawowej, nie dłużej jednak niż do ukończenia 18. roku życia.

Po ukończeniu szkoły podstawowej obowiązek nauki spełnia się przez uczęszczanie do publicznej lub niepublicznej szkoły ponadpodstawowej lub realizowanie przygotowania zawodowego u pracodawcy.

2. Uzyskiwanie kwalifikacji zawodowych

Uzyskiwanie kwalifikacji możliwe jest w różnych formach. Kwalifikacje nadawane są w systemie oświaty i szkolnictwa wyższego, a podstawą prawną regulującą uzyskiwanie kwalifikacji są m.in. następujące akty prawne:

- a. Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty,
- b. Ustawa z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji,
- c. Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe,
- d. Ustawa z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce,
- e. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 15 lutego 2019 r. w sprawie ogólnych celów i zadań kształcenia w zawodach szkolnictwa branżowego oraz klasyfikacji zawodów szkolnictwa branżowego,
- f. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 19 marca 2019 r. w sprawie kształcenia ustawicznego w formach pozaszkolnych,
- g. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 16 maja 2019 r. w sprawie podstaw programowych kształcenia w zawodach szkolnictwa branżowego oraz dodatkowych umiejętności zawodowych w zakresie wybranych zawodów szkolnictwa branżowego,
- h. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 28 sierpnia 2019 r. w sprawie szczegółowych warunków i sposobu przeprowadzania egzaminu zawodowego oraz egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie.

Nabywanie i potwierdzanie kwalifikacji zawodowych

W branżowych szkołach I (pierwszego) stopnia nauczane są zawody, w których wyodrębniono jedną kwalifikację. Pszczelarz jako zawód kształcony w branżowej szkole I (pierwszego) stopnia posiada jedną kwalifikację ROL.03. Prowadzenie produkcji pszczelarskiej.

Uczniowie w trakcie nauki w branżowej szkole I (pierwszego) stopnia przystępują do egzaminu zawodowego w zawodzie pszczelarz. Do tego samego egzaminu przystąpić mogą również uczestnicy kwalifikacyjnego kursu zawodowego (jednej z pozaszkolnych form kształcenia).

Egzamin zawodowy w zakresie danej kwalifikacji w zawodzie przeprowadzany jest w tym samym terminie i na tych samych zasadach zarówno dla uczniów i absolwentów szkół, jak i dla słuchaczy kwalifikacyjnych kursów zawodowych czy eksternów (osób, które chcą potwierdzić swoje kwalifikacje zawodowe nabyte w trakcie pracy lub po co najmniej 2 latach kształcenia w danym zawodzie).

Egzaminy zawodowe prowadzą Okręgowe Komisje Egzaminacyjne (OKE).

Dodatkowe umiejętności zawodowe i inne w zakresie zawodów

Od września 2019 roku szkoła prowadząca kształcenie zawodowe może zaoferować uczniowi przygotowanie do nabycia dodatkowych uprawnień zawodowych w zakresie wybranych zawodów, dodatkowych umiejętności zawodowych lub kwalifikacji rynkowych funkcjonujących w Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji.

W szkole przygotowanie do nabycia dodatkowych umiejętności zawodowych, podobnie jak przygotowanie do nabycia dodatkowych

uprawnień zawodowych lub kwalifikacji rynkowych funkcjonujących w Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji, może być realizowane w wymiarze wynikającym z różnicy między sumą godzin obowiązkowych zajęć edukacyjnych z zakresu kształcenia zawodowego, określoną w ramowym planie nauczania dla danego typu szkoły a minimalną liczbą godzin kształcenia zawodowego dla kwalifikacji wyodrębnionej / wyodrębnionych w zawodzie określoną w podstawie programowej kształcenia w zawodach szkolnictwa branżowego.

Jeżeli dla danego zawodu przewidziano dodatkowe umiejętności zawodowe, ich katalog ujęty jest w załączniku 33 do rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 16 maja 2019 r. w sprawie podstaw programowych kształcenia w zawodach szkolnictwa branżowego oraz dodatkowych umiejętności zawodowych w zakresie wybranych zawodów szkolnictwa branżowego.

Dla zawodu pszczelarz przewidziano następujące dodatkowe umiejętności zawodowe:

- a. przygotowanie do kierowania pojazdem samochodowym w zakresie kategorii B.

Część II – informacje zawodoznawcze

1. Dane zawodoznawcze

Synteza zawodu – pszczelarz

Pszczelarz przygotowany jest do pracy w gospodarstwie pszczelarskim. Do typowych zadań zawodowych pszczelarza należą: produkcja miodu i innych produktów pszczelich i roślinnych, marketing i sprzedaż uzyskanych produktów z gospodarstwa pszczelarskiego, świadczenie usług powiązanych z prowadzoną działalnością.

Do zawodu pszczelarz (kwalifikacja pełna) przypisany jest III (trzeci) poziom Polskiej Ramy Kwalifikacji (PRK).

Główne zadania zawodowe

Absolwent szkoły prowadzącej kształcenie w zawodzie pszczelarz powinien być przygotowany do wykonywania zadań zawodowych w zakresie kwalifikacji ROL.03 Prowadzenie produkcji pszczelarskiej:

- a. zakładania i prowadzenia gospodarstwa pszczelarskiego,
- b. wykonywania prac związanych z prowadzeniem produkcji roślinnej,
- c. prowadzenia sprzedaży produktów roślinnych i pszczelarskich.

Kwalifikacje wyodrębnione w zawodzie

W zawodzie pszczelarz wyodrębniono jedną kwalifikację:

- Oznaczenie kwalifikacji: ROL.03,
Nazwa: Prowadzenie produkcji pszczelarskiej,
Poziom PRK: 3.

Do kwalifikacji wyodrębnionej w zawodzie pszczelarz (kwalifikacja cząstkowa) przypisany jest trzeci poziom Polskiej Ramy Kwalifikacji.

Warunki pracy

Po zdobyciu zawodu będziesz pracował / pracowała:

- a. w zmiennych warunkach, uzależnionych od sezonowości prac w pasiece,
- b. w otwartej przestrzeni lub pomieszczeniach gospodarczych,
- c. w zmiennych warunkach atmosferycznych,
- d. samodzielnie lub w zespole,
- e. w gospodarstwie lub jako pracownik większego gospodarstwa pasiecznego
- f. w godzinach dziennych,
- g. w systemie jednozmianowym lub wielozmianowym (w zależności od miejsca zatrudnienia),
- h. w kontakcie z pszczołami,
- i. wykorzystując specjalistyczne narzędzia oraz przyrządy,
- j. w środowisku narażonym na różnego rodzaju chemikalia oraz na ukąszenia pszczół.

Preferowane w zawodzie predyspozycje

W zawodzie pszczelarz preferowane są następujące predyspozycje:

1. w kategorii wymagań fizycznych:
  - a. dobra kondycja i wydolność fizyczna,
  - b. sprawność układu kostno-mięśniowego,
  - c. sprawność manualna,
  - d. koordynacja wzrokowo-ruchowa,
  - e. odporność na ból związany z użądleniami owadów.

2. w kategorii sprawności sensomotorycznych:
  - a. wyostrzony zmysł węchu i smaku,
  - b. zręczność,
  - c. spostrzegawczość,
  - d. szybki refleks.
3. w kategorii sprawności i zdolności:
  - a. zdolność podejmowania decyzji i szybkiego reagowania,
  - b. zdolności organizacyjne i kierownicze,
  - c. podzielność uwagi,
  - d. zdolność logicznego rozumowania i wyciągania wniosków
4. w kategorii cech osobowościowych
  - a. cierpliwość,
  - b. dokładność,
  - c. determinacja w dążeniu do celu,
  - d. systematyczność,
  - e. samokontrola,
  - f. zmotywowanie do pracy,
  - g. obowiązkowość,
  - h. samodzielność,
  - i. gotowość do ciągłej nauki i kształtowania nowych umiejętności,
  - j. umiejętność pracy w zespole,
  - k. komunikatywność.

Przeciwwskazania do rozpoczęcia pracy i kształcenia w danym zawodzie lub szkole

Do przeciwwskazań wykonywania zawodu pszczelarz należą:

- a. obniżona sprawność układu kostno-mięśniowego,

- b. dysfunkcje narządu wzroku,
- c. alergia na jad pszczele i produkty pszczele,
- d. zaburzenia równowagi i świadomości.

Plusy i minusy zawodu

Plusy:

- 1. kontakt ze środowiskiem naturalnym,
- 2. możliwość podejmowania samodzielnych decyzji,
- 3. nienormowany czas pracy,
- 4. aktywność ruchowa,
- 5. możliwość realizacji pasji i zainteresowań.

Minusy:

- 1. praca w zmiennych warunkach atmosferycznych,
- 2. spiętrzenie prac w okresie letnim,
- 3. ryzyko użądleń przez owady,
- 4. efekty pracy zależne od warunków atmosferycznych.

Typowe dla zawodu miejsca pracy

Absolwent szkoły kształcącej w zawodzie pszczelarz może podejmować pracę w:

- a. firmach specjalizujących się w produkcji i przetwarzaniu miodu oraz innych produktów pszczelich (wosk, propolis, mleczko pszczele),
- b. sklepach lub hurtowniach pszczelarskich jako sprzedawca,
- c. gospodarstwach pszczelarskich w kraju lub zagranicą,
- d. prowadzonej własnej pasiece lub indywidualnym gospodarstwie rolnym.

Typowe dla zawodu stanowiska pracy

Do typowych stanowisk pracy w tym zawodzie należą:

- a. pracownik w gospodarstwie pszczelarskim,
- b. sprzedawca w hurtowniach lub sklepach pszczelarskich.

Zawodami pokrewnymi są:

- a. technik rolnik.

Wyposażenie stanowiska pracy pszczelarza – przykładowe przyrządy pomiarowe, narzędzia i urządzenia wykorzystywane w pracy

Sprzęt do pozyskiwania i konfekcjonowania miodu, m.in.:

- a. miodarki (promienistą, hordialną i semiradialną),
- b. cedzidła, odstojniki i naczynia na miód,
- c. pompa do przepompowywania miodu,
- d. odsklepiacze do plastrów (widelcowe, mechaniczne, nożowe),
- e. wanienka i stół do odsklepiania plastrów,
- f. dłuta pasieczne,
- g. urządzenie do kremowania miodu,
- h. odymiacze.

Narzędzia do hodowania roju, m.in.:

- a. rojołapki,
- b. podkarmiaczki i poidła ulowe,
- c. stół do przygotowywania ramek hodowlanych i przekładania larw do miseczek,
- d. ramki hodowlane (koreczkowa, klateczkowa),
- e. przybory do znakowania matek,

- f. klateczki izolacyjne na matki,
- g. aparat do inseminacji matek pszczelich z butlą CO₂,
- h. odsiewacz trutni.

Sprzęt do technologii oraz konfekcjonowania i przechowywania innych produktów pasiecznych, m.in.:

- a. wirówka do analizy pyłkowej,
- b. mikroskop krzyżowy do analizy pyłkowej,
- c. suszarka do pyłku,
- d. sprzęt do pozyskiwania pyłku, kitu, mleczka i jadu pszczelego.

Narzędzia do wytopu i przetwarzania wosku, m.in.:

- a. topiarka lub prasa do wytopu wosku,
- b. klarownik do wosku,
- c. odstojnik do wosku z izolacją termiczną,
- d. parnik elektryczny,
- e. skrobaczki do czyszczenia.

Narzędzia do wytopu i przetwarzania wosku, m.in.:

- a. maszyny rolnicze, np. ciągnik, pług, kombajn zbożowy,
- b. kultywator,
- c. siewniki i sadzarki.

Ochronna odzież robocza

Do artykułów ochronnych niezbędnych na stanowisku pracy należą:

- a. kombinezon pszczelarski z kapeluszem (chroni ciało przed użądleniami pszczół),
- b. bluza pszczelarska z kapeluszem,
- c. buty ochronne,

d. rękawice pszczelarskie.

Ponadto na wyposażeniu stanowiska pracy powinna się znaleźć:

a. apteczka.

2. Możliwości kształcenia w zawodzie

Po ukończeniu 8-letniej szkoły podstawowej kwalifikację można uzyskać poprzez naukę w 3-letniej branżowej szkole I (pierwszego) stopnia w zawodzie pszczelarz, w ramach kwalifikacji ROL.03. Prowadzenie produkcji pszczelarskiej.

Przed rozpoczęciem kształcenia lekarz Medycyny Pracy musi dokonać oceny możliwości pobierania nauki uwzględniającej stan zdrowia i zagrożenia występujące w miejscu nauki oraz wystawić zaświadczenie lekarskie zawierające orzeczenie o braku przeciwwskazań zdrowotnych do podjęcia praktycznej nauki zawodu. Zaświadczenie to należy dostarczyć do szkoły przed rozpoczęciem kształcenia w zawodzie (skierowanie na badanie wystawia szkoła).

Przystąpienie w trakcie nauki do egzaminu zawodowego w zakresie kwalifikacji ROL.03. Prowadzenie produkcji pszczelarskiej i jego zdanie daje możliwość, po ukończeniu szkoły, uzyskania dyplomu zawodowego w zawodzie pszczelarz na podstawie świadectwa ukończenia branżowej szkoły I (pierwszego) stopnia oraz certyfikatu kwalifikacji zawodowej ROL.03. Prowadzenie produkcji pszczelarskiej.

Podczas nauki umiejętności praktyczne słuchacz zdobywa w gospodarstwach pszczelarskich lub w firmach związanych z branżą pszczelarską, w których może odbywać praktyczną naukę zawodu.

Kwalifikację w zawodzie pszczelarz można także uzyskać poprzez korzystanie z oferty kwalifikacyjnych kursów zawodowych w ramach kwalifikacji ROL.03. Prowadzenie produkcji pszczelarskiej.

Istnieje również możliwość przygotowania do wykonywania poszczególnych zadań zawodowych poprzez korzystanie z oferty kursów umiejętności zawodowych.

Również uczniowie liceum ogólnokształcącego równoległe do nauki w liceum mogą uczęszczać na kwalifikacyjny kurs zawodowy z kwalifikacji ROL.03. Prowadzenie produkcji pszczelarskiej. Dyplom w zawodzie pszczelarz otrzymają po ukończeniu liceum oraz uzyskaniu wykształcenia średniego.

Kwalifikacje w zawodzie można także uzyskać w trybie tzw. eksternistycznych egzaminów zawodowych, do których mogą przystąpić osoby dorosłe, które co najmniej dwa lata kształciły się lub co najmniej dwa lata pracowały w zawodzie (np. za granicą). Osoby, te jeśli posiadają wykształcenie zasadnicze zawodowe lub zasadnicze branżowe lub średnie lub średnie branżowe – mogą zostać pszczelarzami po zdaniu egzaminu eksternistycznego zawodowego z kwalifikacji ROL.03. Prowadzenie produkcji pszczelarskiej.

Żeby uzyskać kwalifikacje w zawodzie pszczelarz, należy ukończyć 8-letnią szkołę podstawową, a następnie 3-letnią szkołę branżową I (pierwszego) stopnia w zawodzie pszczelarz oraz zdać egzamin zawodowy z kwalifikacji ROL.03. Prowadzenie produkcji pszczelarskiej.

Możliwość kontynuacji nauki lub uzupełniania kwalifikacji – pszczelarz

Pszczelarz ma szeroki wachlarz możliwości doskonalenia własnych umiejętności zawodowych poprzez samokształcenie lub uczestnictwo w specjalistycznych szkoleniach, konferencjach, webinarach, warsztatach w zakresie: rodzaju prowadzonej pasieki, metod przeglądu rodzin, hodowli pszczół, stosowanych preparatów i wykonywanych zabiegów leczniczych, doбором pokarmu i sposobem poddawania rodzinom pszczelim. Pszczelarz może zdobywać dodatkowe uprawnienia poprzez ukończenie kursów np. metody powiększania pasieki.

Ponadto istnieje możliwość kontynuowania nauki w branżowej szkole II (drugiego) stopnia lub na kwalifikacyjnym kursie zawodowym w kwalifikacji ROL.09. Organizacja i nadzorowanie produkcji rolniczej i pszczelarskiej, celem uzyskania dyplomu w zawodzie technik pszczelarz.

Ścieżka 1. Dla absolwentów branżowej szkoły I (pierwszego) stopnia:

Żeby uzyskać dyplom w zawodzie pszczelarz, konieczne jest ukończenie trzyletniej branżowej szkoły pierwszego stopnia w zawodzie pszczelarz oraz zdanie egzaminu zawodowego z kwalifikacji ROL.03. Prowadzenie produkcji pszczelarskiej. Żeby uzyskać dyplom w zawodzie technik pszczelarz, konieczne jest ukończenie dwuletniej branżowej szkoły II (drugiego) stopnia w zawodzie technik pszczelarz (szkoła z maturą) oraz zdanie egzaminu zawodowego z kwalifikacji ROL.09. Organizacja i nadzorowanie produkcji rolniczej i pszczelarskiej albo ukończenie kwalifikacyjnego kursu zawodowego z kwalifikacji ROL.09.

Organizacja i nadzorowanie produkcji rolniczej i pszczelarskiej oraz zdanie egzaminu zawodowego z tej kwalifikacji.

Dodatkowymi atutami przy zatrudnieniu pszczelarza są:

- a. posiadanie prawa jazdy kategorii B lub B+E,
- b. dobra znajomość języka angielskiego,
- c. umiejętność posługiwania się komputerem.

3. Sytuacja zawodu na rynku pracy

Zapotrzebowanie

W ostatnich latach nastąpił wzrost zainteresowania w zawodzie pszczelarz. Zwyżkujące zainteresowanie pszczelarstwem wynika z rosnącej świadomości ekologicznej i nastawienia na zdrową żywność. Intensywność rozwoju pszczelarstwa przejawia się we wzroście liczby pni pszczelich, w efekcie zapotrzebowaniem na edukację w zawodzie pszczelarz.

Zapotrzebowanie na wzrost zatrudnienia w zawodzie pszczelarz zgłaszają firmy zajmujące się dystrybucją i sprzedażą sprzętu pszczelarskiego oraz produktów pszczelich. Absolwenci mogą znaleźć zatrudnienie również w prywatnych gospodarstwach pszczelarskich lub prowadzić indywidualnie pasiekę.

Prognoza zapotrzebowania na pracowników w zawodach szkolnictwa branżowego na krajowym i wojewódzkim rynku pracy

Prognoza zapotrzebowania na pracowników w zawodach szkolnictwa branżowego na krajowym i wojewódzkim rynku pracy jest określana corocznie przez ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania w drodze obwieszczenia i uwzględnia dane Instytutu Badań

Edukacyjnych opracowane m.in. na podstawie statystyki publicznej, danych z Zakładu Ubezpieczeń Społecznych i Systemu Informacji Oświatowej oraz po zasięgnięciu opinii rad sektorowych do spraw kompetencji i Rady Programowej do spraw kompetencji, o których mowa w ustawie o utworzeniu Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości, a także ministrów właściwych dla zawodów szkolnictwa branżowego.

Źródła danych wykorzystywane do stworzenia prognozy:

- badanie Głównego Urzędu Statystycznego,
- dane systemu ubezpieczeń społecznych,
- wyniki monitorowania losów absolwentów szkół wyższych,
- wyniki badań rynku pracy zlecanych przez Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej,
- dane z portali zatrudnieniowych,
- informacje pochodzące z krajowych i wojewódzkich strategii rozwoju.

Prognoza ma na celu ułatwienie finansowania kształcenia zawodowego na odpowiednim poziomie, a przez to zmniejszenie skutków nadmiernego finansowania zawodów nadwyżkowych. Zgodnie z ustawą – Prawo oświatowe, jest również wykorzystywana m.in. przez wojewódzkie rady rynku pracy, w realizacji zadań nałożonych ustawą o promocji zatrudnienia, polegających na wydawaniu opinii co do zasadności kształcenia w danym zawodzie. Stanowi ona również punkt odniesienia dla Samorządów Województw do corocznego przygotowywania wykazu zawodów, w których za przygotowanie zawodowe wypłacana jest pracodawcom refundacja wynagrodzeń młodocianych pracowników.

Prognoza zapotrzebowania na pracowników w zawodach szkolnictwa branżowego została opublikowana obwieszczeniem Ministra Edukacji i Nauki 1.02.2023 r. w sprawie prognozy zapotrzebowania na pracowników w zawodach szkolnictwa branżowego na krajowym i wojewódzkim rynku pracy.

Prognoza zbiera w całość różne źródła opisujące tendencje na rynku pracy w odniesieniu do strategii rozwoju państwa i regionów. Ma na celu dostarczenie takich informacji, by można było kształtować i dopasowywać ofertę szkolnictwa branżowego w sposób właściwy do potrzeb krajowego i wojewódzkiego rynku pracy, a ukazywać się ma corocznie, do 1 lutego danego roku.

W dokumencie można znaleźć uporządkowany alfabetycznie wykaz zawodów szkolnictwa branżowego, na które – ze względu na znaczenie dla rozwoju państwa – prognozowane jest szczególne zapotrzebowanie na krajowym rynku pracy. W zestawieniu znajdują się również dane dotyczące rynku pracy w poszczególnych województwach dla zawodów, dla których prognozowane jest duże i umiarkowanie duże zapotrzebowanie na pracowników.

Według prognozy zapotrzebowania na pracowników w zawodach szkolnictwa branżowego zawód pszczelarz nie znalazł się wśród zawodów, dla których, ze względu na znaczenie dla rozwoju państwa, jest prognozowane szczególne zapotrzebowanie na pracowników na krajowym rynku pracy.

Aktualne zapotrzebowanie na pracowników w zawodzie pszczelarz można sprawdzić w przygotowywanej corocznie prognozie zapotrzebowania na pracowników w zawodach szkolnictwa branżowego na krajowym i wojewódzkim rynku pracy.

Prognozę zapotrzebowania na pracowników w zawodach szkolnictwa branżowego można znaleźć na stronie internetowej pod tym linkiem: <https://www.gov.pl/web/edukacja-i-nauka/prognoza-zapotrzebowania-na-pracownikow-w-zawodach-szkolnictwa-branzowego>.

W prognozie z roku 2023 zidentyfikowano 33 zawody o szczególnym znaczeniu na krajowym rynku pracy:

1. Automatyk, 731107
2. Betoniarz-zbrojarz, 711402
3. Cieśla, 711501
4. Dekarz, 712101
5. Elektromechanik, 741201
6. Elektryk, 741103
7. Kierowca mechanik, 832201
8. Mechanik-monter maszyn i urządzeń, 723310
9. Mechatronik, 742118
10. Monter izolacji przemysłowych, 712403
11. Monter konstrukcji budowlanych, 711102
12. Monter nawierzchni kolejowej, 711603
13. Monter stolarki budowlanej, 712906
14. Operator maszyn i urządzeń do przetwórstwa tworzyw sztucznych, 814209
15. Operator maszyn i urządzeń do robót ziemnych i drogowych, 834209
16. Operator maszyn i urządzeń w gospodarce odpadami, 313211
17. Operator obrabiarek skrawających, 722307
18. Technik automatyk, 311909
19. Technik automatyk sterowania ruchem kolejowym, 311407
20. Technik budowy dróg, 311216

21. Technik dekarstwa, 311221
22. Technik elektroenergetyk transportu szynowego, 311302
23. Technik elektryk, 311303
24. Technik energetyk, 311307
25. Technik gospodarki odpadami, 325515
26. Technik izolacji przemysłowych, 311608
27. Technik mechanik, 311504
28. Technik mechatronik, 311410
29. Technik programista, 351406
30. Technik robotyk, 311413
31. Technik spawalnictwa, 311516
32. Technik montażu i automatyki stolarki budowlanej, 311222
33. Technik transportu kolejowego, 311928

Zawód pszczelarz nie znalazł się w prognozie zapotrzebowania na pracowników w zawodach szkolnictwa branżowego na krajowym rynku pracy.

W prognozie zapotrzebowania według danych GUS na rok szkolny 2022 / 2023 dla zawodu pszczelarz zapotrzebowanie na pracowników przedstawia się następująco:

- Liczba jednostek, które wykazały zatrudnionych w zawodach zgodnie z KZSZ – 9,
- Liczba zatrudnionych w zawodach zgodnie z KZSZ – 67,
- Liczba jednostek, które wykazały poszukiwanie pracowników w zawodach zgodnie z KZSZ – 1,
- Liczba poszukiwanych pracowników w zawodach zgodnie z KZSZ – 1,

- Liczba jednostek, które wykazały poszukiwanie pracowników na umowę zlecenie w zawodach zgodnie z KZSZ – 1,
- Liczba poszukiwanych pracowników na umowę zlecenie zgodnie z KZSZ – 1,
- Liczba jednostek, które planują przyjęcia pracowników (w perspektywie rocznej) w zawodach zgodnie z KZSZ – 0,
- Liczba pracowników – planowane przyjęcia (w perspektywie rocznej) w zawodach zgodnie z KZSZ – 0,
- Liczba jednostek, które planują przyjęcia pracowników (w perspektywie trzyletniej) w zawodach zgodnie z KZSZ – 0,
- Liczba pracowników – planowane przyjęcia (w perspektywie trzyletniej) w zawodach zgodnie z KZSZ – 0,
- Liczba jednostek, które planują zwolnienia pracowników w zawodach zgodnie z KZSZ – 0,
- Liczba pracowników – planowane zwolnienia w zawodach zgodnie z KZSZ – 0.

Relacja między dostępnymi pracownikami a potrzebami pracodawców – rolnicy i hodowcy, prognoza na rok 2023, według powiatów:

- duża nadwyżka poszukujących pracy – znalezienie pracy może być szczególnie trudne ze względu na małe zapotrzebowanie oraz wielu kandydatów chętnych do podjęcia pracy i spełniających wymagania pracodawców – 4 powiaty: szczecinecki, krasnostawski, dębicki, strzyżowski.
- nadwyżka poszukujących pracy – znalezienie pracy może być trudne ze względu na małe zapotrzebowanie oraz wielu kandydatów chętnych do podjęcia pracy i spełniających wymagania pracodawców – 65 powiatów.

- równowaga popytu i podaży – liczba ofert pracy będzie zbliżona do liczby osób zdolnych i chętnych do podjęcia zatrudnienia (podaż i popyt zrównoważą się) – 248 powiatów.
- deficyt poszukujących pracy – nie powinno być trudności ze znalezieniem pracy, gdyż zapotrzebowanie pracodawców będzie duże, a podaż pracowników chętnych do podjęcia zatrudnienia i mających odpowiednie kwalifikacje będzie niewielka – 29 powiatów.
- duży deficyt poszukujących pracy – zdecydowanie nie powinno być trudności ze znalezieniem pracy, gdyż zapotrzebowanie pracodawców będzie duże, a podaż pracowników chętnych do podjęcia zatrudnienia i mających odpowiednie kwalifikacje będzie niewielka – brak.
- brak oceny – brak prognozy ze względu na ograniczone występowanie zawodu na rynku pracy lub brak informacji potrzebnych do sporządzenia prognozy – 34 powiaty.

Zarobki

Wynagrodzenie (2023 r.) osób pracujących w zawodzie pszczelarz jest zróżnicowane i zawiera się z reguły w przedziale od 3600 zł do 4000 zł brutto miesięcznie według źródła pod tym linkiem:

<https://wynagrodzenia.pl/moja-placa/ile-zarabia-pszczelarz>.

Poziom wynagrodzeń osób wykonujących zawód pszczelarz uzależniony jest od:

- wielkości zakładu pracy,
- szczegółowego zakresu zadań,
- sytuacji na lokalnym rynku pracy,
- rodzaju pracodawcy (prywatny, publiczny),

- regionu Polski,
- posiadanych kwalifikacji.

Polecane źródła danych:

Wynagrodzenie w Polsce według danych GUS pod tym linkiem:

<https://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/rynek-pracy/pracujacy-zatrudnieni-wynagrodzenia-koszty-pracy>

Gdzie szukać informacji na temat zatrudnienia

Informacji na temat zatrudnienia szukaj na:

- a. pracuj.pl
- b. goldenline.pl
- c. praca.pl
- d. praca.gov.pl
- e. praca.money.pl
- f. praca.gratka.pl

Portale branżowe:

- a. pod linkiem: www.pasieka24.pl
- b. pod linkiem: www.portalpszczelarski.pl
- c. pod linkiem: www.pszczoły.pl

4. Statystyki oraz informacje dotyczące szkół

Dane statystyczne, ogólne informacje dotyczące szkół możesz znaleźć w opracowaniach Głównego Urzędu Statystycznego „Oświata i wychowanie w roku szkolnym 2022 / 2023”.

Szkoły prowadzące kształcenie w zawodzie

Informację o szkołach prowadzących kształcenie w tym zawodzie na terenie całego kraju znajdziesz pod tymi linkami:

- <https://rspo.gov.pl>
- <https://infozawodowe.men.gov.pl>

Szkoły kształcące w zawodzie pszczelarz w roku szkolnym 2022 / 2023 pod tymi linkami:

- [kujawsko-pomorskie](#)
- [podlaskie](#)
- [mazowieckie](#)
- [podkarpackie](#)
- [małopolskie](#)
- [śląskie](#)
- [łódzkie](#)
- [opolskie](#)
- [dolnośląskie](#)
- [lubuskie](#)
- [wielkopolskie](#)
- [zachodniopomorskie](#)
- [pomorskie](#)
- [warmińsko-mazurskie](#)

Wyniki egzaminów zawodowych

W trakcie nauki w szkole uczniowie zdają egzamin zawodowy. Zdany egzamin oraz ukończenie szkoły dają tytuł pszczelarz.

Aby zdać egzamin zawodowy, należy uzyskać:

1. z części pisemnej – co najmniej 50% punktów możliwych do uzyskania,
2. z części praktycznej – co najmniej 75% punktów możliwych do uzyskania.

Wynik egzaminu zawodowego ustala i przekazuje komisja okręgowa.

Wyniki szczegółowe dla kwalifikacji ROL.03. na podstawie opublikowanego przez Centralną Komisję Egzaminacyjną sprawozdania z osiągnięć zdających egzamin zawodowy w 2022 roku.

Wyniki ogólne egzaminu zawodowego w czerwcu i lipcu 2022 roku:

1. Dla kwalifikacji ROL.03. Prowadzenie produkcji pszczelarskiej, zawody: 612302 – pszczelarz, 314206 – technik pszczelarz:
  - a. liczba osób przystępujących do egzaminu:
    - i. część pisemna: 56,
    - ii. część praktyczna: 57,
    - iii. cały egzamin: 55;
  - b. zdawalność:
    - i. część pisemna: 94,64%,
    - ii. część praktyczna: 94,49%,
    - iii. cały egzamin: 92,73%.

Zdawalność egzaminu z podziałem na uczniów, absolwentów, eksternów i osoby, które ukończyły kwalifikacyjne kursy zawodowe w kwalifikacji ROL.03.

Wyniki ogólne egzaminu zawodowego w czerwcu i lipcu 2022 roku:

1. Dla kwalifikacji ROL.03.:
  - a. kursanci:

- i. część pisemna: 94,6%,
- ii. część praktyczna: 96,5%,
- iii. cały egzamin: 92,7%.

Źródło: na podstawie Sprawozdania z osiągnięć zdających egzamin zawodowy oraz egzamin potwierdzający kwalifikacje w zawodzie w 2022 roku, Centralna Komisja Egzaminacyjna.

Część III – materiały pomocnicze

1. Narzędzia i materiały wzbogacające warsztat pracy doradców zawodowych – przydatne linki:

- a. [Zintegrowana Platforma Edukacyjna](#),
- b. [Opisy zawodów](#),
- c. [Portal Infozawodowe](#),
- d. [Ośrodek Rozwoju Edukacji](#),
- e. [Centrum Informatyczne Edukacji](#),
- f. [Rejestr Szkół i Placówek Oświatowych](#),
- g. [Ministerstwo Edukacji Narodowej – szkolnictwo branżowe](#),
- h. [Doradztwo edukacyjno-zawodowe Ośrodek Rozwoju Edukacji](#),
- i. [Portal Europejskich Służb Zatrudnienia \(EURES\)](#),
- j. [Wortal Publicznych Służb Zatrudnienia](#),
- k. [Zintegrowany System Kwalifikacji](#),
- l. [Instytut Badań Edukacyjnych](#).

2. Narzędzia i materiały rozszerzające informację zawodoznawczą:

- a. podstawa programowa kształcenia w zawodzie szkolnictwa branżowego pszczelarz (612302),
- b. klasyfikacja zawodów szkolnictwa branżowego (Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 15 lutego 2019 r. w sprawie ogólnych celów i zadań kształcenia w zawodach szkolnictwa branżowego oraz klasyfikacji zawodów szkolnictwa branżowego),
- c. informator o egzaminie zawodowym – pszczelarz (612302),

- d. obwieszczenie Ministra Edukacji Narodowej w sprawie prognozy zapotrzebowania na pracowników w zawodach szkolnictwa branżowego na krajowym i wojewódzkim rynku pracy publikowane corocznie w terminie do dnia 1 lutego danego roku.

3. Prasa branżowa:

- a. miesięcznik „Pszczelarstwo”,
- b. czasopismo „Pasieka”,
- c. miesięcznik „Pszczelarz Polski”.

4. Imprezy branżowe:

- a. Ogólnopolskie Dni Pszczelarza,
- b. Dolnośląskie Święto Miodu i Wina w Przemkowie,
- c. Lubelska Konferencja Pszczelarska,
- d. Apimondia.